

Onderzoeksproject 'Evaluatie van de wijze waarop lokale besturen een lokaal inclusief ouderenbeleid realiseren waarbij de participatie van (kwetsbare) ouderen aan de samenleving wordt gewaarborgd'

Dit onderzoek wordt uitgevoerd door:

- Promotor: prof. Bram Verschuere (UGent)
- Co-promotor: prof. Dominique Verté & prof. Nico De Witte (VUB)
- Co-promotor: prof. Tine Van Regenmortel (HIVA - KU Leuven)
- Onderzoeker: dr. Jasper De Witte (HIVA - KU Leuven)
- Onderzoeker: Bram Van Haelter (UGent)

Onderzoeksdoelstelling

- Lokale invulling van decretale ambities inzake inclusie en participatie bij ouderen?
- Ouderen een stem geven bij het uittekenen van beleid en bij het leveren van publieke diensten op verschillende beleidsdomeinen

Evaluatie van de huidige praktijken van lokale besturen voor een inclusief en participatief lokaal ouderenbeleid:

- In welke mate voeren lokale besturen een inclusief en participatief lokaal ouderenbeleid?
 - Op welke wijze krijgt dit inclusief en participatief lokaal ouderenbeleid vorm?
- Beschrijvend
- Welke factoren determineren de mate van inclusief en participatief ouderenbeleid?
 - Welke factoren determineren de wijze van inclusief en participatief ouderenbeleid?
- Verklarend

Onderzoeksfasering

- Fase 1: analyse van bestaande data uit het ouderenbehoeftenonderzoek
- Fase 2: kwalitatieve analyse van bestaande cases van inclusief beleid en participatie
- Fase 3: bevraging van lokale besturen en ouderen
- Fase 4: focusgroepen met stuurgroep en een selectie van institutionele actoren

→ Bewaken van synergie tussen de verschillende onderzoeksfases!

FASE 1: ANALYSE VAN BESTAANDE DATA UIT BELGIAN AGEING STUDIES

- Belgian Ageing Studies (BAS):
 - Ontstaan uit onderzoek naar politieke participatie van ouderen (1992 & 2001)
 - Bevraging noden/behoefte thuiswonende ouderen (60+)
 - Peer-researcher meth. (vrijwilliger-enquêteur = oudere)
 - Proportioneel gestratificeerde steekproef (leeftijd & geslacht)
 - Vragenlijst op papier
 - Sinds 2004
 - N > 82.000 respondenten

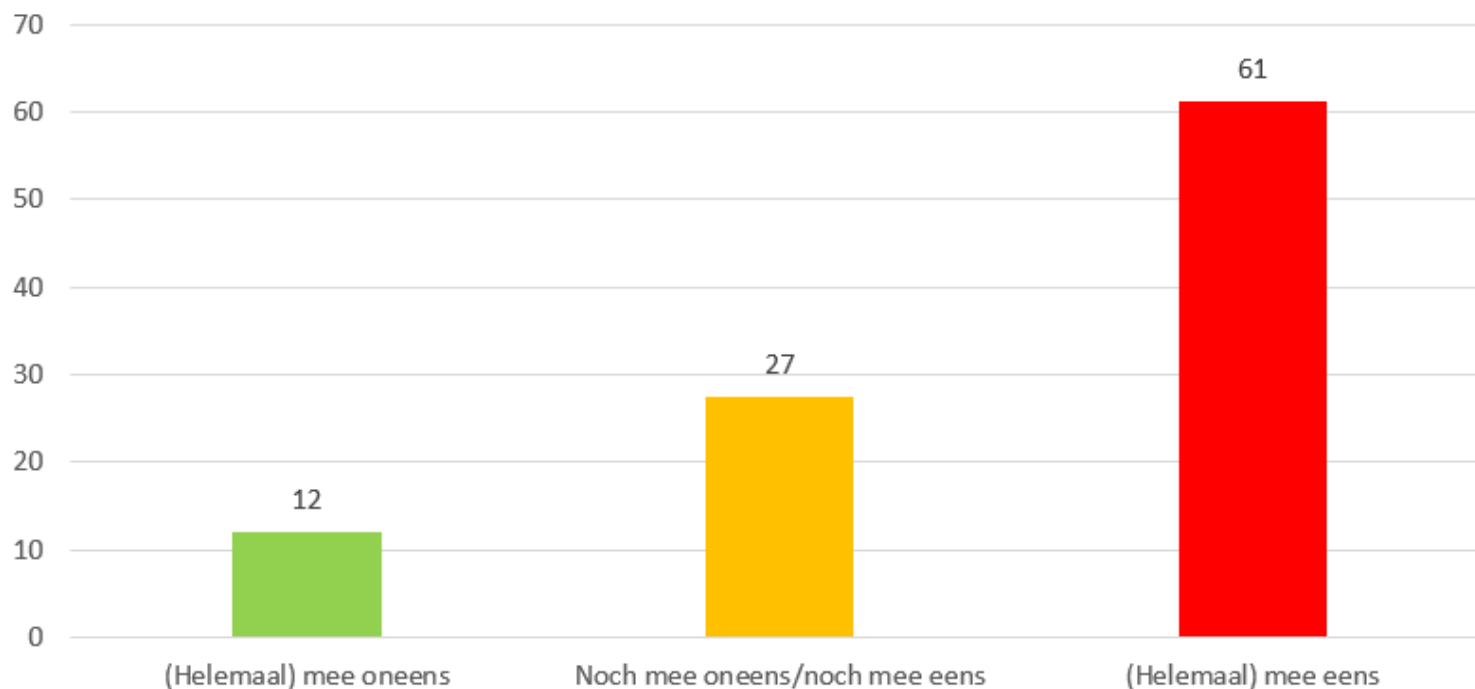
■ Analyse BAS:

- Welke contextvariabelen hangen samen met inclusie en/of participatie?
- Resultaten als basis voor interviews (Fase 2, 3, 4)

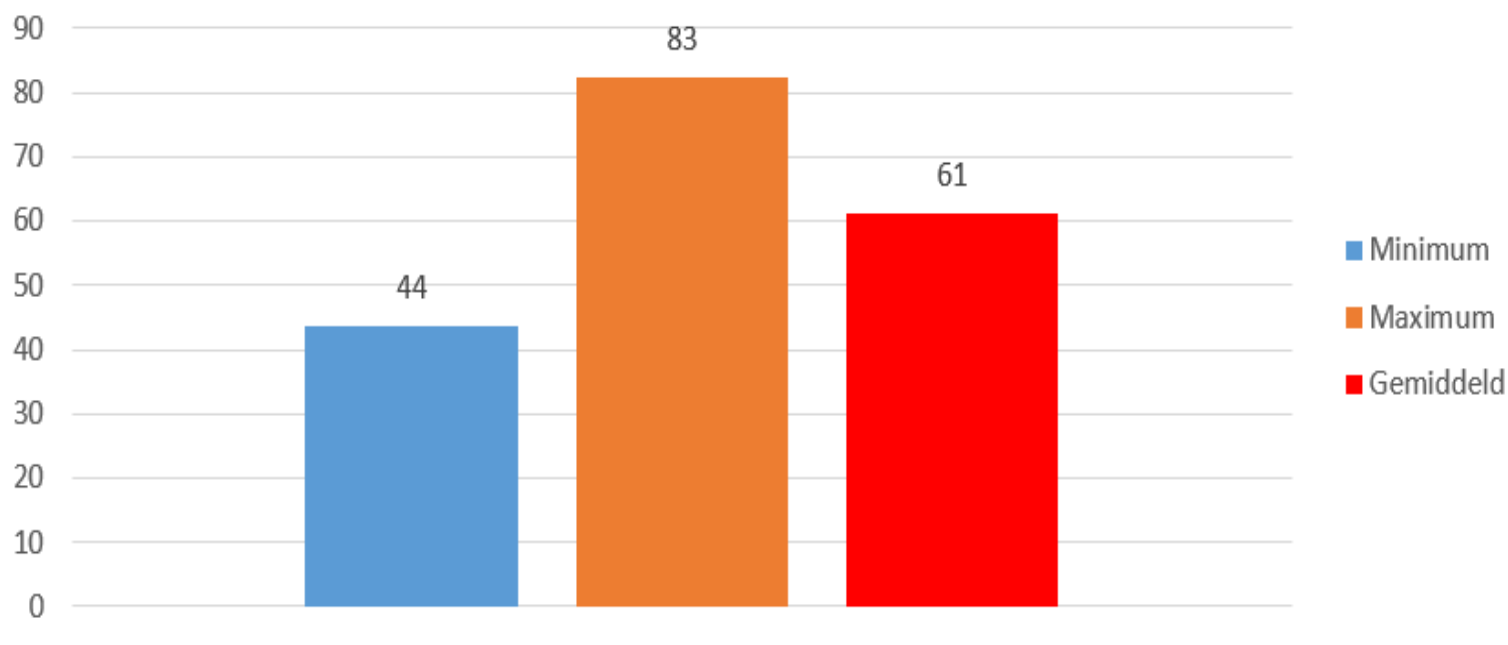
Vbn.

- Hoe schatten ouderen het sociaal kapitaal in hun woonomgeving in?
- Hoe schatten ze beleidsaandacht voor hun doelgroep in?
- Hoe percipiëren ze inspraakmogelijkheden in hun gemeente?

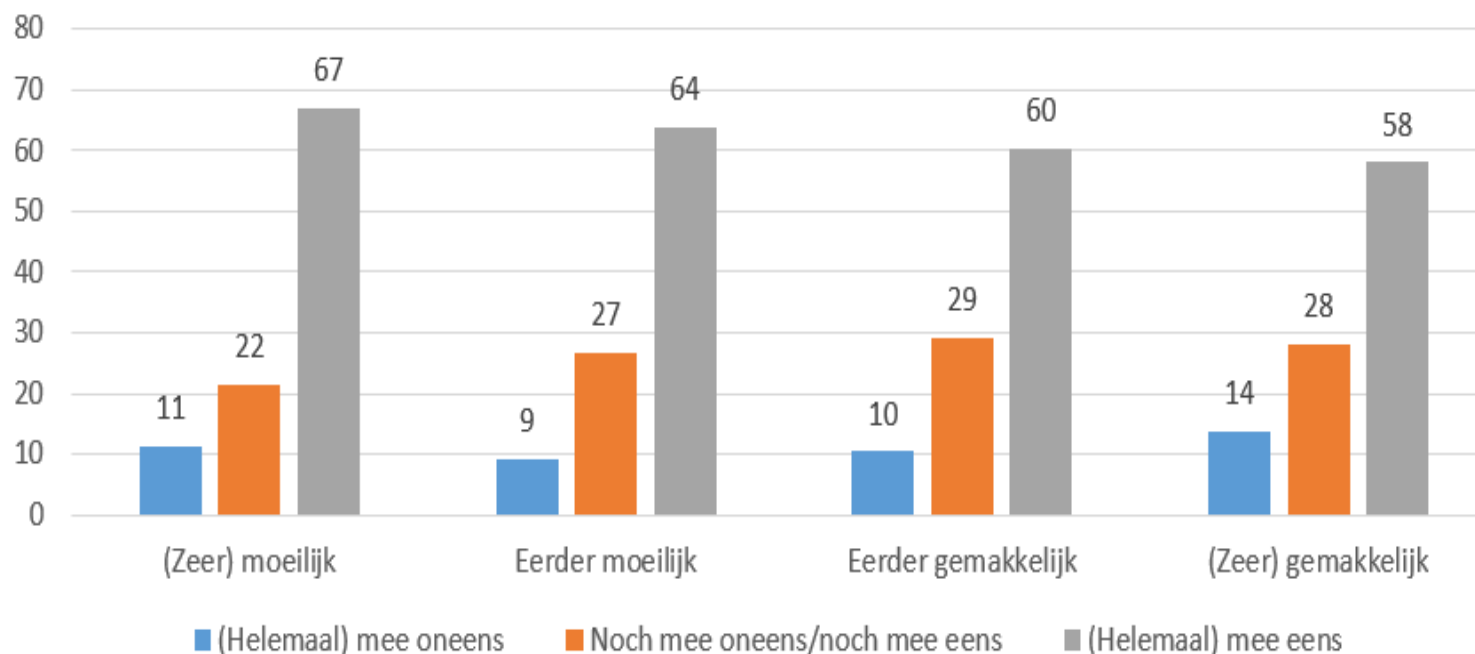
'Over wat er voor ouderen gebeurt, zouden ouderen veel meer te vertellen moeten hebben' (in %, N = 68.992, sinds 2004)

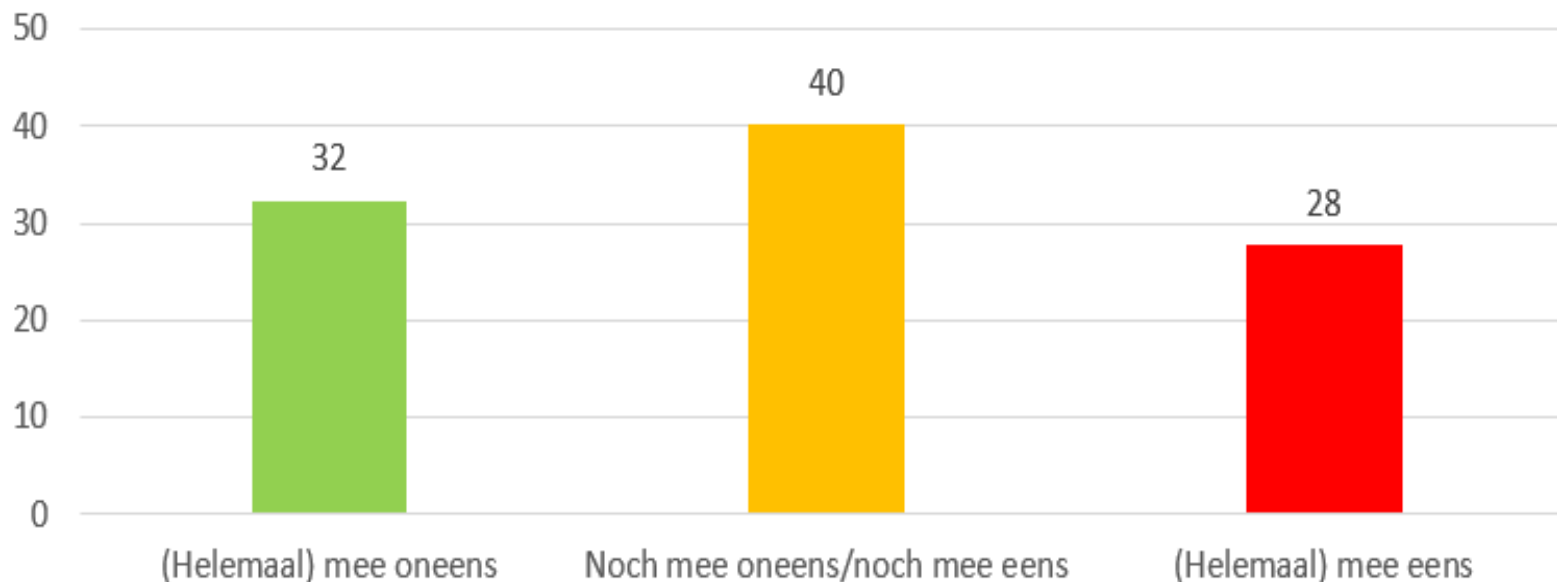
'Over wat er voor ouderen gebeurt, zouden ouderen veel meer te vertellen moeten hebben' naar gemeente (in %, sinds 2004)

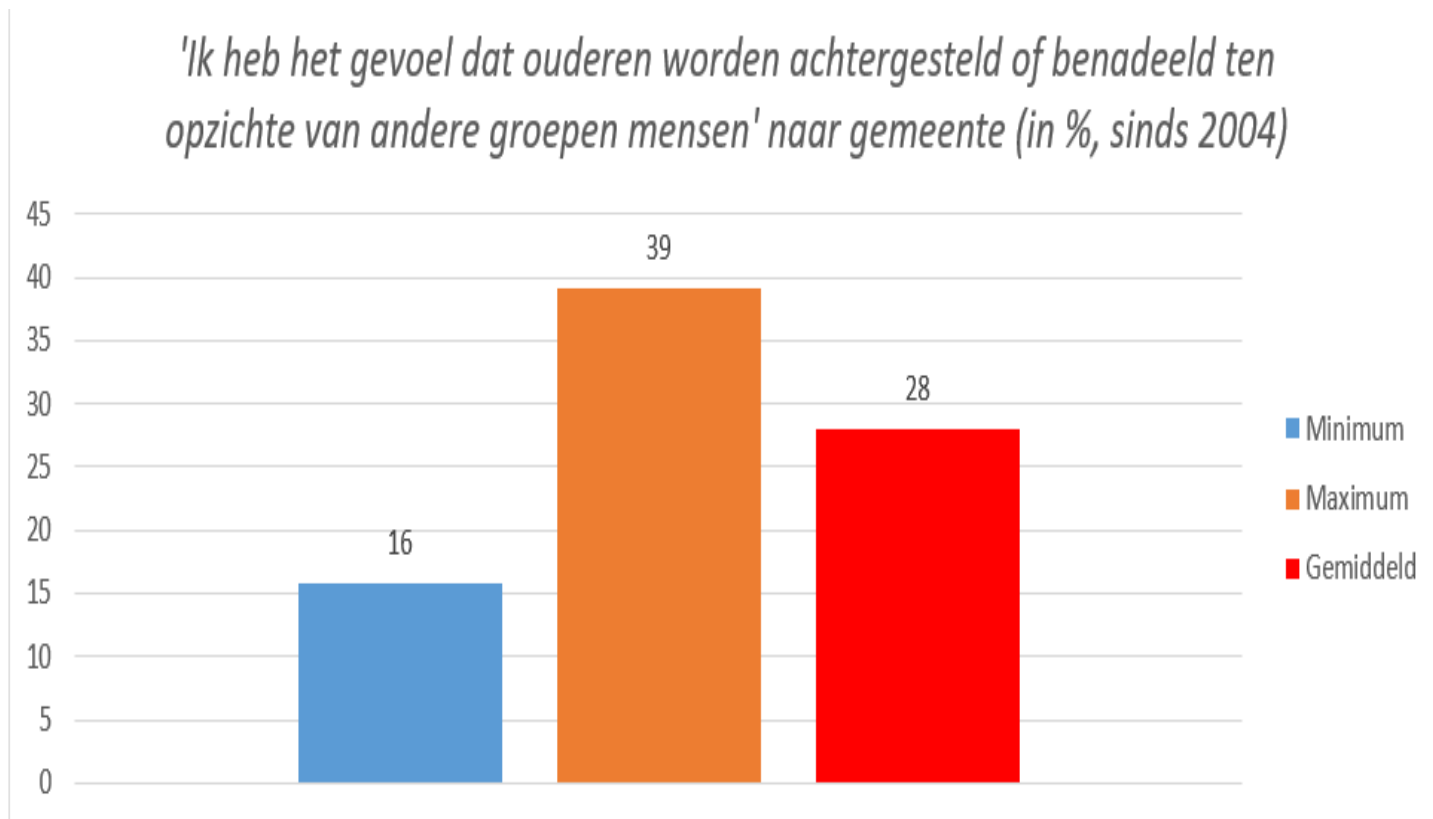
'Over wat er voor ouderen gebeurt, zouden ouderen veel meer te vertellen moeten hebben' naar de mate waarin men rondkomt met huishoudinkomen (in %, N = 62.758, sinds 2004)

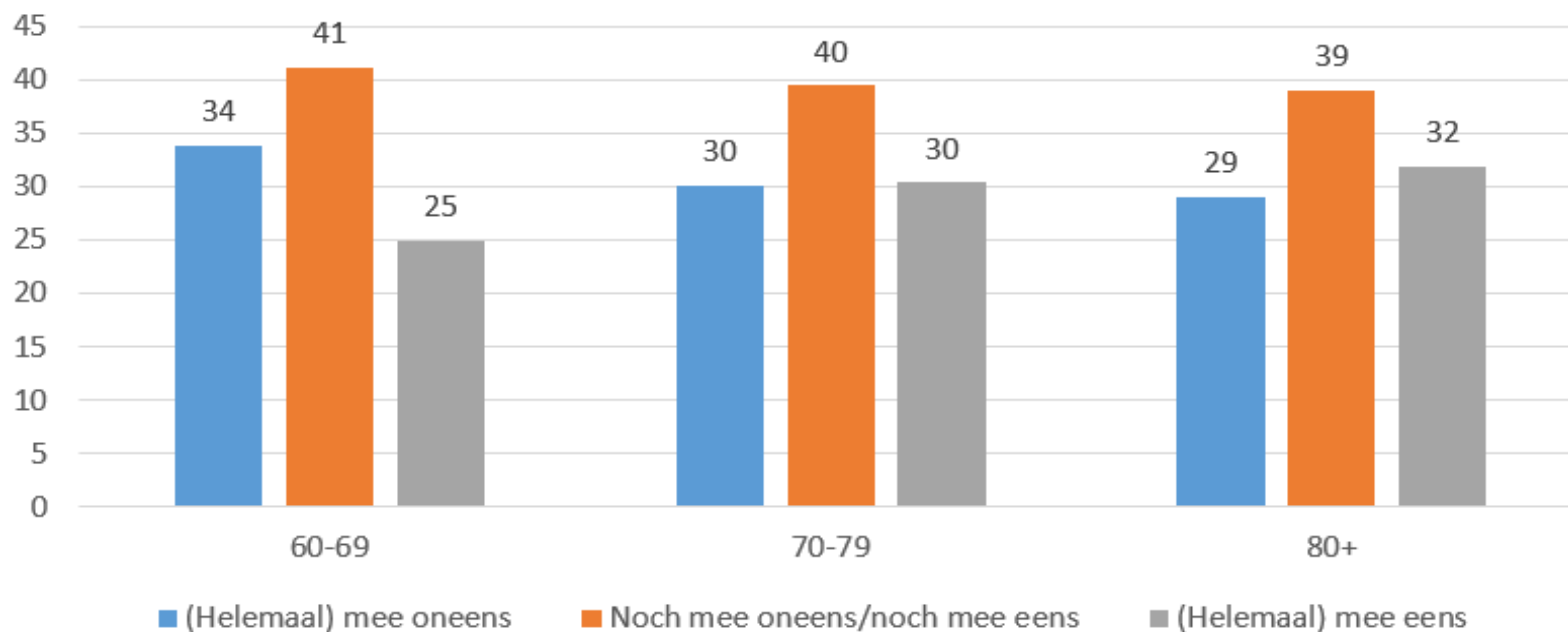
'Ik heb het gevoel dat ouderen worden achtergesteld of benadeeld ten opzichte van andere groepen mensen'
(in %, N = 68.749, sinds 2004)

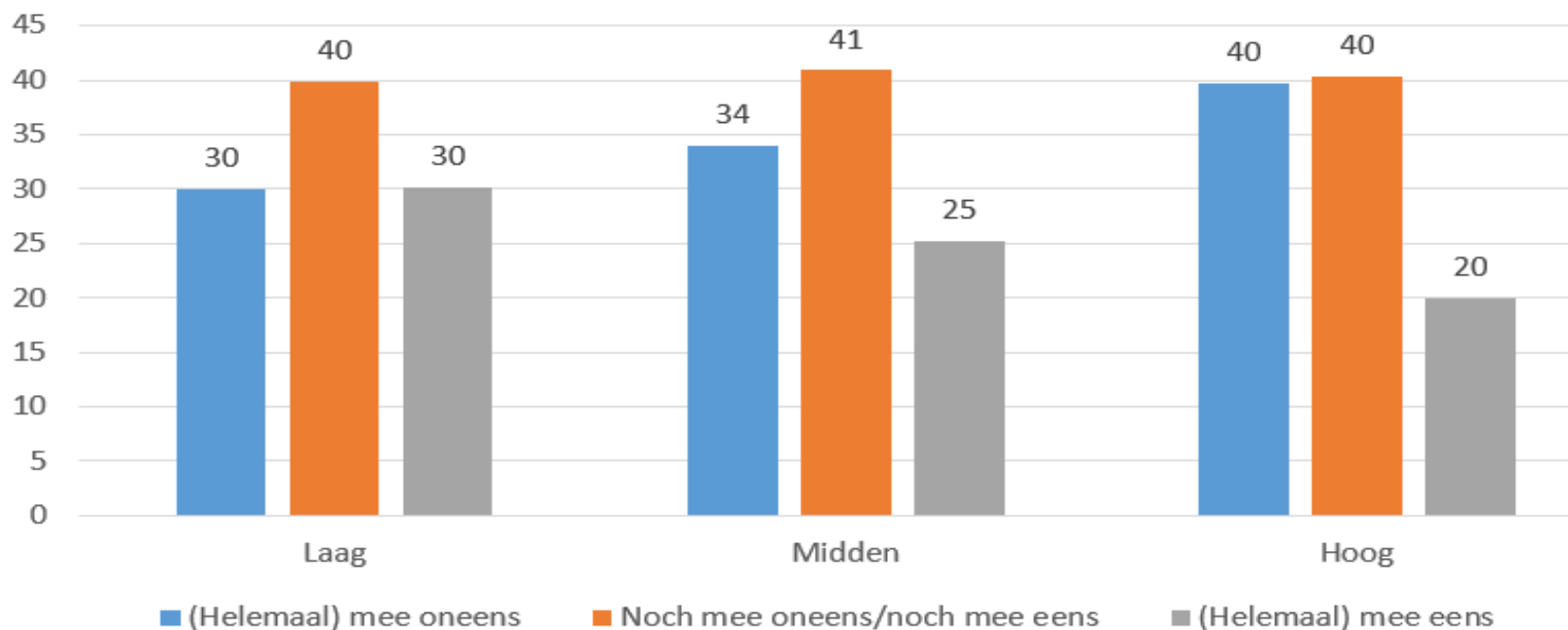
FASE 1

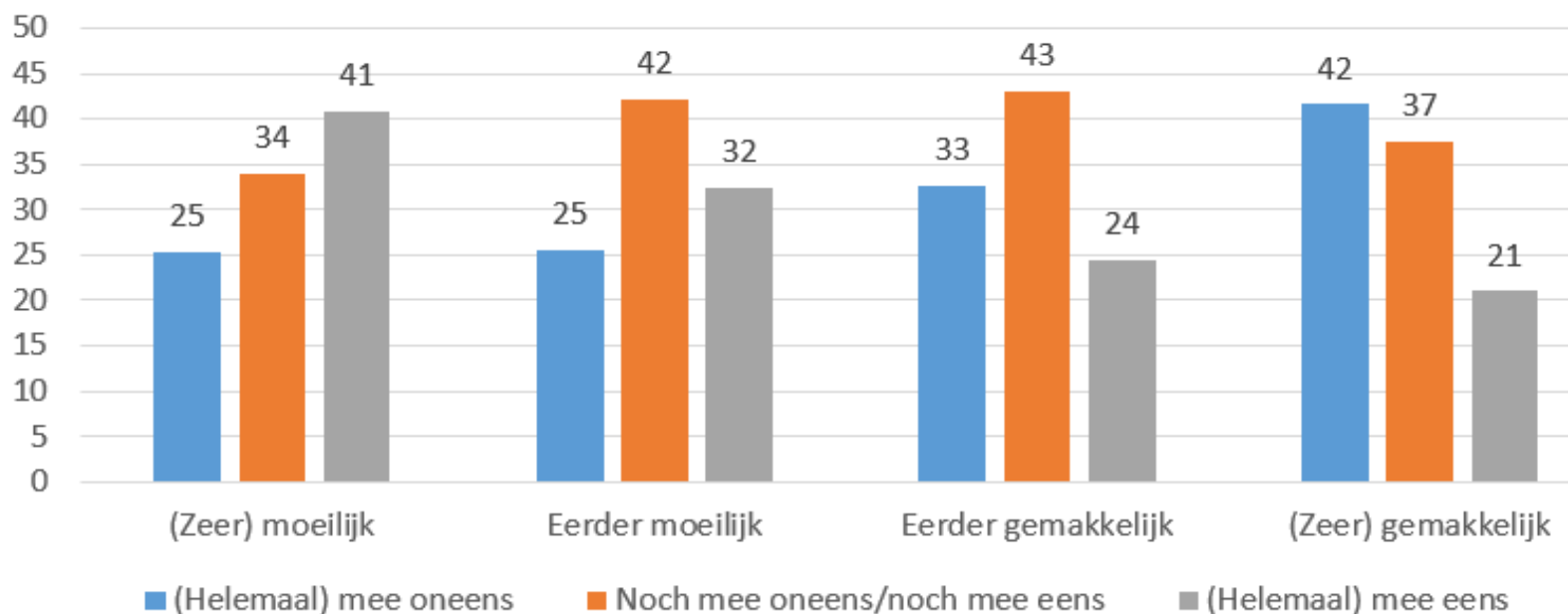
'Ik heb het gevoel dat ouderen worden achtergesteld of benadeeld ten opzichte van andere groepen mensen'
(in %, N = 63.850, sinds 2004)

'Ik heb het gevoel dat ouderen worden achtergesteld of benadeeld ten opzichte van andere groepen mensen' naar opleidingsniveau (in %, N = 67.110, sinds 2004)

'Ik heb het gevoel dat ouderen worden achtergesteld of benadeeld ten opzichte van andere groepen mensen' naar de mate waarin men rondkomt met huishoudinkomen (in %, N = 62.577, sinds 2004)

- ‘Ouderen moeten meer te vertellen hebben’ en ‘Ouderen worden achtergesteld’:
 - 6/10 en 3/10 zijn akkoord
 - Grote verschillen tussen gemeenten
 - Verschil naargelang financiële situatie (en soms leeftijd en opleidingsniveau)

conclusies

- Ouderen moeten actiever betrokken worden bij
 - lokaal ouderenbeleid
 - vormgeving, invulling en evaluatie
ouderenverenigingen
 - waarom neemt het lidmaatschap af?

- - kwetsbaren hebben negatievere percepties
- - belemmeringen wegwerken om ook deze groepen te betrekken
- - voldoende laagdrempelig ?

conclusies

- - ene gemeente scoort beter dan de andere:
- personele capaciteit
- gemeentelijke schaal
- politieke en ambtelijke steun
- inhoudelijke expertise ambtenaren
- financiële middelen

conclusies

- - doelstellingen van initiatieven duidelijk expliciteren
- ouderen tov lokale besturen
- inhoudelijke en maatschappelijke meerwaarde tov institutionele effecten

conclusies

- - seniorenadviesraden scoren minder goed dan
- andere participatievergaderingen
- - op beiden inzetten

conclusies

- Inzetten op actuele beleidsthema's
- Algemeen belang voorop stellen
- Kloof tussen burgers en bestuur verkleinen
- Vertrouwen van burgers in lokaal bestuur versterken
- De betrokkenheid in de politieke besluitvorming versterken
- Inhoudelijke en maatschappelijke bijdrage benadrukken